

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A. Stepanyan (GroenLinks)

(d.d. 12 december 2019)

Nummer

3576

Onderwerp

Wob-verzoek Shell

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 15 April 2019 heeft het Platform Authentieke Journalistiek een verzoek ingediend om inzicht te krijgen in contacten tussen de provincie Zuid-Holland en Shell. Op 6 december heeft GS de Staten door middel van een brief geïnformeerd dat dit verzoek is afgewezen.

Inleiding beantwoording

Wij hebben besloten een beknopte reactie te geven naar aanleiding van de onderhavige statenvragen. Er wordt tevens verwezen naar de beantwoording van eerdere statenvragen (3544). Aangezien tegen het GS-besluit tot buiten behandeling stellen van 26 november 2019 (verzonden 2 december 2019) inmiddels bezwaar is ingediend en de bezwaarprocedure loopt, kunnen wij – gelet op het belang van de provincie – niet anders dan een reactie in algemene bewoordingen geven.

Het verzoek is ingediend op 15 april 2019 bij de provincie Zuid-Holland en een nagenoeg gelijklopend verzoek bij 16 andere bestuursorganen. Vanuit onze provincie is ambtelijk afstemming gezocht met de andere betrokken bestuursorganen. Het zoeken naar coördinatie en afstemming is gebruikelijk in dergelijke gevallen. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft hierbij procedureel gecoördineerd. Er is met 14 bestuursorganen een gezamenlijke aanpak gevolgd ten behoeve van de afbakening van het verzoek. In het kader hiervan heeft regelmatig ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen de betrokken bestuursorganen.

Functionarissen van EZK en gemeente Rotterdam zijn door een aantal bestuursorganen, waaronder de provincie, aangewezen om de gesprekken te voeren met de indieners om hen behulpzaam te zijn met het preciseren van het verzoek. Hoewel er geen juridische noodzaak was voor een machtiging, hebben wij deze wel verleend aan deze functionarissen voor het voeren van het overleg met de verzoeker. Er zijn tot aan het GS-besluit van 26 november 2019, de buiten behandelingstelling van het verzoek, geen besluiten genomen gericht op rechtsgevolg.

Een machtiging aan functionarissen ondergeschikt aan een ander bestuursorgaan, voor het voeren van overleg in het kader van een verzoek om informatie is niet eerder verleend. Er is ook geen beleid voor. Ieder verzoek wordt op zijn eigen merites beoordeeld aan de hand van de geldende wet- en regelgeving, in casu de Wob. Er zijn geen data gedeeld met andere bestuursorganen.

De wet bepaalt dat een ieder bij een bestuursorgaan documenten kan opvragen die betrekking hebben op een bestuurlijke aangelegenheid. Dat betekent dat voor de vraag of er sprake is van een Wob-verzoek eerst de bestuurlijke aangelegenheid moet worden genoemd.

Er hebben twee gesprekken plaatsgevonden met de verzoeker. Ook is twee keer schriftelijk gevraagd om een nadere duiding van de bestuurlijke aangelegenheid. Een onderzoeksopzet is niet vereist en geen voorwaarde om een verzoek in behandeling te nemen. Wel is het wettelijk bepaald dat, indien nodig het bestuursorgaan in samenspraak met de verzoeker, tracht te komen tot een heldere duiding van de bestuurlijke aangelegenheid.

Er heeft geen overleg met Shell plaatsgevonden over de behandeling van dit verzoek.

1. *Wilt u een beschrijving geven over hoe het Wob-verzoek in behandeling is genomen (inclusief data) waaronder alle contactmomenten en inhoud daarvan met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en andere geWobte bestuursorganen, hoe de keuze om EZK te 'machtigen' tot stand kwam en welke alternatieven er zijn overwogen bij het besluitvormingsproces tot machtiging van EZK door het college? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

2. *Per wanneer heeft PZH een machtiging gegeven aan EZK? Was dit rechtstreeks of via de gemeente Rotterdam? Was dit een algehele of een geclausuleerde machtiging? Als er clausules waren, wat waren die dan?*

Antwoord

Er was sprake van een machtiging voor het voeren van overleg namens de betrokken overheden met de verzoekers. Wij verwijzen hiervoor verder naar de inleiding.

3. *Per wanneer heeft PZH het recht van vertegenwoordigen gegeven aan EZK? Was dit rechtstreeks of via de gemeente Rotterdam? Was dit een algeheel of een geclausuleerd recht van vertegenwoordigen? Als er clausules waren, wat waren die dan?*

Antwoord

Er was niet meer dan een machtiging voor het voeren van overleg, zie het antwoord op vraag 2.

4. *Als er geen machtiging is, hoe beoordeelt u dan dat EZK bij voortdurende ook namens PZH beslissingen nam gericht op rechtsgevolgen?*

Antwoord

Er zijn door EZK geen besluiten namens de provincie genomen gericht op rechtsgevolg. Voor het overige verwijzen wij naar de inleiding.

5. *Wilt u een beschrijving geven van hoe het proces intern bij de Provincie Zuid-Holland (PZH) is verlopen, van besluitvorming tot het niet in behandeling nemen van het Wob-verzoek, inclusief alle contactmomenten en inhoud daarvan met EZK en andere bestuursorganen? Zo nee, waarom niet? Was het een Wob-ambtenaar van PZH die de zaak voor PZH heeft behandeld? Graag een toelichting.*

Antwoord

Wij hebben één besluit genomen betreffende de buiten behandelingstelling van het verzoek om informatie. Het proces is van het begin af aan steeds ambtelijk afgestemd met de andere betrokken bestuursorganen. Gezien de aard en strekking van het verzoek, dat in zijn omvang ongekend is, is ook intern sprake geweest van een zeer intensief proces, waarbij, naast het Wob-team en de Wob-coördinator een groot aantal andere medewerkers van de provincie betrokken zijn geweest. Verder verwijzen wij naar de inleiding.

6. *Het Wob-verzoek is aan de PZH gedaan. De provincie zou, ook na machtiging, op de hoogte moeten zijn van alle contactmomenten en inhoud daarvan, die op EZK en tussen EZK en anderen gesprekspartijen zijn gedaan. Heeft PZH deze gegevens? Zo nee, waarom niet? Hoe heeft PZH dan tot een afgewogen besluit kunnen komen? Zo ja, kan PZH deze gegevens delen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Er is een terugkoppeling gegeven van de gevoerde gesprekken. Mede op basis daarvan heeft ieder bestuursorgaan zijn eigen besluit genomen. Voor het overige verwijzen wij naar de inleiding.

7. *Is de machtiging aan de minister van EZK gegeven, of is er gemachtigd aan een specifieke Wob-ambtenaar van EZK? Als de minister gemachtigd is, waarom is er een politieke lijn tussen geplaatst, daar waar de Wob juist een zo veel mogelijk niet-politieke afweging beoogt?*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding en naar de antwoorden op vragen 2 en 3.

8. *Kunt u aangeven of de PZH eerder in Wob-verzoeken met een machtiging gewerkt heeft? Zo ja, kunt u een overzicht van deze Wob-verzoeken geven? Welk beleid is hierop van toepassing? Welke kenmerken van een Wob-verzoek zijn relevant om tot machtiging van een ander bestuursorgaan over te gaan?*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

9. *Waarom is bij de keuze tot machtiging gekozen voor EZK? Waarom niet een machtiging van een andere 'penvoerende' provincie, omdat bijvoorbeeld de aangelegenheden voor contact tussen een bedrijf en provincies meer gelijkend zijn?*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

10. *Als EZK de gesprekken over concretisering van het verzoek gedaan heeft, heeft PZH dan al haar data met EZK gedeeld? Kan deze gedeelde data naar de Provinciale Staten gestuurd worden? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

11. *Wilt u een kopie van de machtiging waaruit blijkt dat het ministerie (EZK) namens de provincie was bevoegd met de Provinciale Staten delen? Zo nee, wilt u in ieder geval de datum van het collegebesluit tot machtiging, wie (functie, orgaan) er gemachtigd wordt en de reikwijdte van de machtiging openbaar delen (de hele machtiging kan eventueel vertrouwelijk met de Provinciale Staten worden gedeeld, graag openbaar wat kan)? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

12. *Als antwoord op de eerdere schriftelijke vragen van GroenLinks (3544) geeft het college aan: "bij de provincie Zuid-Holland zou het dan gaan om tienduizenden documenten". Hoe komt het college tot deze constatering? Zijn er inventarisatielijsten waaruit het college tot deze conclusie komt? Zo ja, wilt u deze lijst met de Staten delen? Zo nee, hoe komt u tot deze voorlopige conclusie? Waarom zijn de inventarislijsten niet met de indiener van de Wob-verzoeken gedeeld?*

Antwoord

Op basis van de vraagstelling is via een quick scan in de verschillende datasystemen van de provincie geconstateerd, dat het om tienduizenden documenten zou gaan. Hiervan heeft geen vastlegging in een inventarislijst plaatsgevonden.

13. *De gemeenten Groningen en Assen en de provincie Groningen doen vanaf het begin niet mee met de sturing van EZK en zijn inmiddels met de indiener van het Shell Papers Wob-verzoek in overleg op basis van dit soort lijsten en daar blijkt dat dit leidt tot zeer aanzienlijke inperkingen van het verzoek. Waarom volgt PZH een andere lijn dan Groningen en Assen?*

Antwoord

Ieder bestuursorgaan maakt zijn eigen afweging.

14. *Is er voorafgaand aan het besluit tot niet in behandeling nemen van het Wob-verzoek juridisch advies ingewonnen? Zo ja, kan dit juridisch advies aan de Provinciale Staten gestuurd worden? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij hebben ons juridisch laten ondersteunen door een gerenommeerd advocatenkantoor. Gelet op het bij de inleiding genoemd procesbelang kunnen wij geen verdere informatie openbaar maken.

De gang van zaken bij Wob-verzoeken is dat op basis van het onderwerp zoekslagen plaatsvinden. In deze fase, dus in de fase van interpretatie en reikwijdte spelen bestuurlijke aangelegenheden nooit een rol. Die rol is er pas na de zoekslag als het gaat om wat wel/niet gezwart moet worden. Het vermoeden bestaat dat de positie die nu ook door PZH gekozen is op basis van een, precedentloze, verkeerde interpretatie van de rol van het begrip bestuurlijke aangelegenheid. Bovendien is het vreemd dat het verzoek NU buiten behandeling gesteld wordt. EZK heeft tot nu toe, mede namens PZH, driemaal een voorzet voor overleg gegeven [1- het verzoek moet ingeperkt worden / 2 – de verzoekers moeten hun onderzoeksopzet toelichten en specificeren / 3 – de bestuurlijke aangelegenheid moet ingeperkt]. Driemaal heeft de indiener van het Wob-verzoek hier gemotiveerd op geantwoord. Nooit leidde dat tot een inhoudelijke reactie. Nadat de verzoeker reageerde op 1 werd daar niet op ingegaan maar overgeschakeld op 2; na dat de verzoeker reageerde op 2 werd overgeschakeld op 3; en nu wordt op 3 louter gereageerd met het buiten behandeling stellen van het verzoek.

15. *Vindt u dat PZH hier op een correcte manier met een Wob-verzoeker omgaat? Zo ja hoe verhoudt zich dit tot het motiverings-, het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel. Zo nee, waarom is dan wel zo gehandeld?*

Antwoord

Ja. Tegen het door ons genomen besluit staan rechtsmiddelen open, waarvan de verzoeker inmiddels gebruik heeft gemaakt.

In de letter van de wet staat dat als het verzoek te algemeen is gesteld, is het bestuursorgaan verplicht is om verzoeker behulpzaam te zijn bij het concretiseren van zijn verzoek. De indieners van dit Wob-verzoek hebben bij het indienen aangegeven graag een gesprek aan te gaan en bestuursorgaan te helpen behapbaar te maken.

16. *Waarom is PZH niet op dit verzoek ingegaan, of heeft het EZK gemachtigd op dit verzoek in te gaan? Wilt u aangeven of er vanuit het college alles op alles is gezet om dit Wob verzoek in behandeling te nemen? Graag een toelichting welke stappen het college heeft genomen om de wet na te komen.*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

17. *Heeft het college zelfstandig besloten om Wob-verzoek niet in behandeling te nemen of is deze uitkomst in overleg met het ministerie en/of de overige bestuursorganen tot stand gebracht? Welke argumenten zijn daarbij overwogen?*

Antwoord

Wij hebben op basis van onze eigen afweging een besluit genomen. Wij verwijzen verder naar de inleiding.

18. *De provincie Groningen en de gemeenten Groningen en Assen hebben dezelfde Wob-verzoeken binnengekregen. Zij hebben het ministerie niet gemachtigd. De Wob is landelijke regelgeving zonder lokaal beleid. Waarin verschillen de Wob-verzoeken aan de provincie Groningen, de stad Groningen, en Assen van het Wob-verzoek aan de PZH? Zijn deze verschillen voldoende om het verschil in bestuurlijke reactie te verklaren? Graag een toelichting.*

Antwoord

Dat kunnen wij niet beoordelen. Er heeft afstemming plaatsgevonden met de andere betrokken bestuursorganen, maar niet of in mindere mate met de provincie Groningen en de gemeenten Groningen en Assen;

19. *Is het college op de hoogte dat sinds begin december 2019 de provincie Drenthe net als de provincie Groningen ook kiest om zelfstandig het Wob-verzoek in behandeling te nemen? Waarom maakt Zuid-Holland een andere keuze dan deze Noordelijke bestuursorganen?*

Antwoord

Wij zijn ervan op de hoogte dat de provincie Drenthe ervoor heeft gekozen om het verzoek wel in behandeling te nemen. Verder verwijzen wij naar het antwoord op vraag 18.

20. *Wat is de rol van het ministerie van BZK geweest, ook gezien het feit dat BZK de eindverantwoordelijke is voor het goed functioneren van ons democratisch systeem, voor de provincies en gemeenten en de wetgeving rondom de Wob-verzoeken?*

Antwoord

Het Ministerie van BZK heeft geen andere rol dan dat ook bij de minister van dit departement eenzelfde verzoek is ingediend.

De wet is helder over een Wob-verzoek: indiener 'behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen'. In de wet staat weliswaar dat een bestuursorgaan de verzoekers kan vragen het Wob-verzoek te preciseren als het te algemeen geformuleerd is, maar dat betekent niet dat het overleggen van een onderzoeksopzet vereist mag worden. En dat doet het ministerie in dit geval wel degelijk: EZK vraagt om schriftelijk te verduidelijken waarop het Wob-verzoek van PAJ betrekking heeft en vraagt om een onderzoeksopzet. Het ministerie stelt daarmee een extra, onwettelijke voorwaarde. Het ministerie mag en kan dus niet aan PAJ vragen om uitleg te geven over het journalistieke doel van haar Wob-verzoek. Sterker nog, deze houding komt meer over als tegenwerken dan behulpzaam zijn.

21. *Wat is hierop de visie van het college? Graag een toelichting.*

Antwoord

Wij verwijzen hiervoor naar de inleiding.

22. *In hoeverre en op welke manier is Shell betrokken geweest bij het afhandelen van dit Wob-verzoek? Is er een overleg geweest met een lobbyist of advocaat van Shell? Waaruit bestond dit contact? Graag een beschrijving van de contacten tussen Shell en provincie mbt dit Wob verzoek.*

Antwoord

Shell is niet betrokken geweest bij ons besluit.

Eén van die lobby en advocaatcontacten is bekend: Het Advocatenkantoor Van der Feltz heeft alle 17 de bestuursorganen die Shell Papers Wob-verzoeken ontvingen schriftelijk benaderd met vragen.

23. *Kunt u overleggen hoe hierop gereageerd is door PZH? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De provincie heeft, vanwege het verzoek om informatie, Van der Feltz advocaten telefonisch ingelicht over ons besluit. Van der Feltz advocaten heeft vervolgens laten weten momenteel geen behoefte te hebben aan verdere informatie.

Den Haag, 4 februari 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

plv. voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

F. Vermeulen